

Zadar versus). "*Quercus*. Kóta 57 apud Polako. 13 n. 113." - Ut *C. pyracea*: Pagus Karaban ca 2 km ad septentr. a pago Bibinje versus. "Pistacien bei Karaban. 1907-1908. p. 50 n. 237." - Ut ? : Sub monte Gradina velika prope lacum Mare di Novegradi (ca 20 km ad septentr.-orient. a opp. Zadar versus). "*Carpinus*. Potok pod Gradinou kóta 156. 5 n. 309." - Ut *C. pyracea* / *cerinella*? : Inter ruinas aedicularum Sv. Petar et Sv. Martin "*Frax. ornus*. Mezi Sv. Petar. a Mart. 57 n. 242." - Ut *C. pyracea*: Ibid. "*Fraxinus ornus*. Mezi Sv. Petarem a Sv. Martinem. 67 n. 500." Omnia rev. R. Dětinský, conf. J. Poelt.

Na závěr bych chtěl poděkovat pánům RNDr. J. Liškovi, CSc., Prof. J. Poeltovi a RNDr. Ing. A. Vězdovi, CSc. za všestrannou a ochotnou pomoc.

Literatura

- Degelius G. (1982): The lichen flora of Island of Vega in Nordland, northern Norway. - Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället, Bot. 2.
- Erichsen C.F.E. (1930): Die Flechten aus der Moränengebiets von Ostschleswig mit Berücksichtigung der angrenzenden Gebiete. - Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 72: 1-68.
- Hofmann P. et al. (1993): Die Flechten und Flechtenparasiten von Osttirol (Österreich) - ein erster Überblick. - Herzogia 9: 837-879.
- John V. (1990): Atlas der Flechten in Rheinland-Pfalz. - 276 p., Oppenheim.
- Pišút I., Lackovičová A. & Lisická E. (1993): Súpis lišajníkov Slovenska. - Biológia 48: 53 - 98.
- Poelt J. (1969): Bestimmungsschlüssel Europäischer Flechten. - Cramer, Lehre.
- Nimis P.L. (1992): Chiavi analitiche del genere Caloplaca Th. Fr. in Italia (Lichenes, Teloschistaceae). - Not. Soc. Lich. Ital. 5: 9-28.
- Nimis P.L. (1993): The lichens of Italy. - 897 p., Torino.
- Servít M. (1910): Zur Flechtenflora Norddalmatiens. (Adatok északi Dalmátia zuzmóflórájához). - Mag. Bot. Lapok 9: 164 - 193.
- Vězda A. (1980): Katalog československých lišejníků. - 537 p., ms. [Depon. in: Knih. BÚ AV ČR, Průhonice].
- Vězda A. (1994): Lichenes rariores exsiccati. Fasc. duodecimus (numerus 111 - 120). - 4 p., Brno.
- Wirth V. (1980): Flechtenflora. - 552 p., Eugen Ulmer, Stuttgart.
- Wirth V. (1987): Die Flechten Baden-Württembergs. - 528 p., Eugen Ulmer, Stuttgart.

SPILONEMA PARADOXUM A *THERMUTIS VELUTINA* - DVĚ PŘEKVAPENÍ V HERBÁŘI PRC

Bohdan Wagner

Abstract: Two rare species of lichens - *Spilonema paradoxum* Born (North Bohemia, Jizerské hory Mts.) and *Thermutis velutina* (Ach.) Flot. (South Moravia, Znojmo) were determined during a revision of *Racodium rupestre* Pers. in PRC. Microscopical characters of these and related species are compared.

Při revizi položek druhu *Racodium rupestre* Pers. v lichenologickém herbáři katedry botaniky PřF UK (PRC) jsem zjistil dva zajímavé lišejníky z č. *Ephebaeae*, jejichž rozšíření u nás je jen nedostatečně známé.

1. *Spilonema paradoxum* Born.

Položka je bez schedy, na obálce je pouze tužkou uvedeno "Stolpich v Jizerských horách". Několik stélek s apotécií bylo sebráno i s kusem horniny o ploše asi 5x3 cm. Lokalita je vymezena dosti široce, pravděpodobně se jedná o Sloupský potok, který pramení jižně od Hejnice jako Bílý a Černý Stolpich a později vtéká do Šmédé mezi obcemi Hejnice a Raspenava.

2. *Thermutis velutina* (Ach.) Flot.

Scheda položky je opatřena následujícím textem: "Pölsenberg bei Znaim, Felshängen zu Eliasfelsen, III. 1918, A. Oborny". Poměrně bohatá položka má na schedě jako hlavičku razítko "Herbarium Oborny", je ovšem nesprávně označena jako *Racodium rupestre*. Pokud jde o lokalitu, pravděpodobně se jedná o vrch Hradiště u Znojma.

Trojice druhů *Racodium rupestre*, *Spilonema paradoxum* a *Thermutis velutina* je zaměnitelná pouze při makroskopickém pozorování, mikroskopické rozlišení je velmi snadné. Daleko nejčastěji ovšem dochází k záměně mezi druhy *Racodium rupestre* a *Cystocoleus ebeneus*, které mohou porůstat velké plochy na svislých skalních stěnách, dostatečně zastíněných a vlhkých. Někdy rostou oba posledně zmíněné druhy lišejníků dokonce společně, jako např. u Sosnové poblíž České Lípy (Anders: Lichenes exsiccati no. 330. *Racodium rupestre* Pers. An schattigfeuchten Sandsteinfelsen b. Zückmantel n. B.-Leipa, ca 260 m s.m., 3.V. 1933 leg. J. Anders). Při revizi čtyř položek tohoto exsikátu byly ve 3 položkách oba druhy přítomné.

Hlavní znaky, důležité při určování čtyř výše zmíněných lišejníků shrnuji v následující, jednoduché tabulce a současně upozorňuji na ilustrativní vyobrazení v díle Ozenda et Clauzade (1970, p. 297).

<i>Racodium rupestre</i>	<i>Cystocoleus ebeneus</i>	<i>Spilonema paradoxum</i>	<i>Thermutis velutina</i>
Stélka keříčkovitá, více méně černá, jako nízký polštářkovitý povlak			
Hyfy oplétají centrální vlákno řasy rodu <i>Trentepohlia</i>		Hyfy jsou ve slizovém obalu vlákná sinice	
		vlákna sinice víceřadá (<i>Stigonema</i>)	vlákna sinice jednořadá (<i>Scytonema</i>)
hyfy rovnoběžné nevětvené	hyfy vlnité, větvené	hyfy probíhají podélně i příčně	hyfy probíhají pouze podélně

V současné době pracuji na sestavení mapy rozšíření lišejníku *Racodium rupestre*; budu proto vděčný za všechny poskytnuté údaje nebo dokonce za zaslání herbářových položek k revizi.

Děkuji správci herbáře PRC za zapůjčení materiálu a L. Němcové a K. Kubátovi za konzultaci o německých topografických názvech lokalit.

Literatura

Ozenda P. et Clauzade G. (1970): Les Lichens. Étude biologique et flore illustrée. - 801 p., Masson et Cie, Paris.